HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

7 iunie 2007 *

În cauza C-76/06 P,

având ca obiect un recurs în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 7 februarie 2006,

Britannia Alloys & Chemicals Ltd, stabilită la Gravesend (Regatul Unit), reprezentată de doamna S. Mobley și de domnul M. Commons, solicitors,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnul F. Castillo de la Torre, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în fața primei instanțe,

* Limba de procedură: engleza.

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnul E. Juhász, doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), domnii G. Arestis și T. von Danwitz, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 1 martie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul său, Britannia Alloys & Chemicals Ltd (denumită în continuare „Britannia") solicită, pe de o parte, anularea hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 29 noiembrie 2005, Britannia Alloys & Chemicals/ Comisia (T-33/02, Rec., p. II-4973, denumită în continuare „hotărârea atacată"), prin care acesta a respins acțiunea sa formulată împotriva Deciziei 2003/437/CE a Comisiei din 11 decembrie 2001 privind o procedură inițiată în temeiul articolului 81 din Tratatul CE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (Cauza COMP/E-

1/37.027 – Fosfat de zinc) (JO 2003, L 153, p. 1, denumită în continuare „decizia în litigiu"), și, pe de altă parte, anularea articolului 3 din această decizie, în măsura în care o privește.

Cadrul juridic

Regulamentul nr. 17

2 Articolul 15 din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81] și [82] din tratat (JO 1962, 13, p. 204), prevede:

„(1) Comisia poate, în temeiul unei decizii, să aplice întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi amenzi în cuantum de o sută până la cinci mii de unități de cont, atunci când, cu intenție sau din neglijență:

[...]

(b) acestea furnizează o informație inexactă ca răspuns la o solicitare făcută în aplicarea articolului 11 alineatul (3) sau (5) [...]

[...]

(2) Comisia poate, în temeiul unei decizii, să aplice întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi amenzi de cel puțin o mie de unități de cont și de cel mult un milion de unități de cont, această din urmă sumă putând ajunge până la 10 % din cifra de afaceri realizată în cursul exercițiului financiar precedent de fiecare dintre întreprinderile care au participat la încălcare, atunci când, cu intenție sau din neglijență:

(a) acestea încalcă prevederile articolului [81] alineatul (1) sau ale articolului [82] din tratat [...]

[...]

Pentru a stabili cuantumul amenzii, trebuie luată în considerare, pe lângă gravitatea încălcării, durata acesteia.

[...]" [traducere neoficială]

Liniile directoare

3 Comunicarea Comisiei intitulată „Linii directoare privind metoda de stabilire a amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) din Tratatul CECO" (JO 1998, C 9, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 69, denumită în continuare „liniile directoare") prevede în introducere:

„Principiile prezentate în [...] linii[le] directoare ar trebui să asigure transparența și imparțialitatea deciziilor Comisiei, atât pentru întreprinderi, cât și pentru Curtea de

Justiție, menținând totodată marja discreționară acordată Comisiei, în temeiul legislației relevante, în stabilirea amenzilor în limita a 10 % din cifra de afaceri totală a întreprinderilor. Cu toate acestea, această marjă trebuie să urmeze o politică coerentă și nediscriminatorie, în concordanță cu obiectivele urmărite în sancționarea încălcărilor regulilor de concurență.

Noua metodă de determinare a cuantumului unei amenzi va respecta următoarea formulă care pornește de la un cuantum de bază care va fi majorat pentru a ține seama de circumstanțele agravante sau diminuat pentru a ține seama de circumstanțele atenuante."

Situația de fapt

4 La punctele 1-10 din hotărârea atacată, Tribunalul a rezumat situația de fapt aflată la originea cauzei de pe rolul său astfel:

„1 Britannia [...], societate de drept englez, este o filială a M. I. M. Holdings Ltd (denumită în continuare «MIM»), o societate de drept australian. În octombrie 1993, Pasminco Europe (ISC Alloys) Ltd și-a vândut activitățile în sectorul zincului către MIM, care le-a transferat către Britannia. Această întreprindere producea și vindea produse pe bază de zinc, inclusiv pe bază de fosfat de zinc. În martie 1997, Trident Alloys Ltd (denumită în continuare «Trident»), o societate autonomă constituită de către conducerea Britannia, a cumpărat activitățile societății Britannia în sectorul zincului, la prețul de 14 359 072 de lire sterline

(GBP). Aceasta din urmă există în continuare ca filială a MIM, dar a încetat să exercite orice activitate economică și, prin urmare, nu mai are nicio cifră de afaceri.

2 Deși formulele lor chimice pot varia ușor, ortofosfații de zinc reprezintă un produs chimic omogen, desemnat prin denumirea generică «fosfat de zinc». Fosfatul de zinc obținut din oxidul de zinc și din acidul fosforic este utilizat frecvent drept pigment mineral anticoroziune în industria vopselelor. Este comercializat pe piață fie ca fosfat de zinc standard, fie ca fosfat de zinc modificat sau «activat».

3 În 2001, cea mai mare parte din piața mondială a fosfatului de zinc era deținută de către următorii cinci producători europeni: Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG (denumită în continuare «Heubach»), James M. Brown Ltd (denumită în continuare «James Brown»), Société nouvelle des couleurs zinciques SA (denumită în continuare «SNCZ»), Trident (denumită anterior Britannia) și Union Pigments AS (denumită anterior Waardals AS) (denumită în continuare «Union Pigments»).

4 La 13 și la 14 mai 1998, Comisia a efectuat, simultan și fără preaviz, verificări în incintele Heubach, [ale] SNCZ și ale Trident, în temeiul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 [...].

5 La 11 decembrie 2001, Comisia a adoptat decizia [în litigiu]. Decizia luată în considerare în vederea pronunțării prezentei hotărâri este cea care a fost notificată întreprinderilor vizate și care a fost anexată la cerere [...].

6 Comisia indică în decizia [în litigiu] că, între 24 martie 1994 și 13 mai 1998, a existat o înțelegere care a reunit Britannia (Trident începând din 15 martie 1997), Heubach, James Brown, SNCZ și Union Pigments. Înțelegerea s-ar fi limitat la fosfatul de zinc standard. În primul rând, membrii înțelegerii ar fi realizat un acord de împărțire a pieței, cu cote de vânzare pentru producători. În al doilea rând, aceștia ar fi stabilit la fiecare reuniune prețuri «minime» sau «recomandate» și în general le-ar fi respectat. În al treilea rând, ar fi existat într-o anumită măsură o repartizare a clienților.

7 Dispozitivul deciziei [în litigiu] prevede următoarele:

«*Articolul 1*

Prin participarea la un acord continuu și/sau la o practică concertată în sectorul fosfatului de zinc, Britannia [...], Heubach [...], James [...] Brown, [SNCZ], Trident [...] și [Union Pigments] au încălcat dispozițiile articolului 81 alineatul (1) din tratat și ale articolului 53 alineatul (1) din Acordul privind SEE.

Durata încălcării a fost următoarea:

[...]

(b) în ceea ce privește Britannia [...]: de la 24 martie 1994 până la 15 martie 1997.

[...]

Articolul 3

Pentru încălcarea prevăzută la articolul 1, se aplică următoarele amenzi:

(a) Britannia [...]: 3,37 milioane de euro;

(b) [...] Heubach [...]: 3,78 milioane de euro;

(c) James [...] Brown [...]: 940 000 de euro;

(d) [SNCZ]: 1,53 milioane de euro;

(e) Trident [...]: 1,98 milioane de euro;

(f) [Union Pigments]: 350 000 de euro.

[...]»

8 În vederea calculului cuantumului amenzilor, Comisia a pus în aplicare metodologia prezentată în liniile directoare [...] și în Comunicarea din 18 iulie 1996 privind neaplicarea de amenzi sau reducerea cuantumului acestora în cazurile privind înțelegeri (JO 1996, C 207, p. 4, denumită în continuare «comunicarea privind cooperarea»).

9 În primul rând, Comisia a considerat că, pentru recurentă, cuantumul de bază adecvat se ridica la 3,75 milioane de euro ([punctul] 313 [din motivele] deciziei [în litigiu]). În continuare, aceasta a reamintit limita pe care, conform articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, nu o putea depăși amenda care urma să fie aplicată fiecărei întreprinderi vizate. În vederea stabilirii plafonului de 10 % din cifra de afaceri realizată în cursul exercițiului financiar precedent prevăzut de către această dispoziție, în ce privește recurenta, Comisia a «luat în considerare cifra sa de afaceri globală pentru exercițiul financiar încheiat la 30 iunie 1996, care reprezintă cifra disponibilă cea mai recentă care reflectă un an complet de activitate normală» ([punctul] 345 [...]). Această cifră de afaceri fiind de 55,7 milioane de euro ([punctul] 50), limita superioară a amenzii a fost stabilită la aproximativ 5,5 milioane de euro. Întrucât anterior aplicării comunicării privind cooperarea cuantumul amenzii era inferior acestui plafon, Comisia nu l-a redus în acest temei.

10 În sfârșit, Comisia a acordat recurentei o reducere de 10 % în temeiul comunicării privind cooperarea ([punctul] 366). Cuantumul final al amenzii aplicate recurentei s-a ridicat astfel la 3,37 milioane de euro ([punctul] 370)."

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

5 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 21 februarie 2002, Britannia a introdus o acțiune având ca obiect anularea parțială a deciziei în litigiu și, în subsidiar, reducerea cuantumului amenzii aplicate prin această decizie.

6 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins acțiunea.

Concluziile părților în recurs

7 Prin recursul său, Britannia solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate, în măsura în care, prin aceasta, i s-a respins acțiunea;

— anularea articolului 3 din decizia în litigiu menționată, în măsura în care o privește;

— în subsidiar, modificarea acestui articol 3, în măsura în care o privește, astfel încât să anuleze sau să reducă substanțial cuantumul amenzii care i-a fost aplicată;

— de asemenea, în subsidiar, retrimiterea cauzei la Tribunal pentru ca acesta să se pronunțe în conformitate cu chestiunile de drept soluționate prin hotărârea Curții;

— în orice împrejurare, obligarea Comisiei la suportarea propriilor cheltuieli de judecată, precum și ale societății Britannia, aferente atât procedurii în primă instanță, cât și recursului.

8 Comisia solicită Curții:

— respingerea parțială a recursului ca inadmisibil sau, în subsidiar, respingerea acestuia ca neîntemeiat;

— obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

9 În susținerea concluziilor sale, Britannia invocă, în esență, trei motive, întemeiate pe o încălcare a articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, pe o încălcare a principiului egalității de tratament și, respectiv, pe o încălcare a principiului securității juridice.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o încălcare a articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17

Argumentele părților

10 În primul său motiv, Britannia susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, în măsura în care a hotărât că, pentru stabilirea cuantumului amenzii, Comisia aplicase

corect plafonul de 10 % din cifra de afaceri la cifra de afaceri realizată de această societate în cursul exercițiului financiar încheiat la 30 iunie 1996 mai degrabă decât la cifra de afaceri din exercițiul financiar anterior adoptării deciziei în litigiu.

11 Britannia susține că, întrucât aceasta nu realizase nicio cifră de afaceri în cursul exercițiului financiar imediat anterior adoptării deciziei în litigiu, Comisia îi putea aplica doar o amendă între 1 000 și 1 000 000 de euro. În consecință, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept, hotărând că Comisia nu era obligată să se refere la cifra de afaceri realizată în cursul exercițiului financiar care s-a încheiat la 30 iunie 2001.

12 Britannia subliniază că adjectivul „precedent", menționat la articolul 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17, se referă la exercițiul financiar complet de 12 luni cel mai recent în raport cu data adoptării deciziei prin care se aplică amenda.

13 Aceasta susține că obiectivul plafonului privind cifra de afaceri, prevăzut în respectiva dispoziție din Regulamentul nr. 17, impune ca acest plafon să se aplice unui exercițiu financiar care reflectă importanța economică a societății vizate la data deciziei Comisiei. Or, Tribunalul ar fi considerat că, în cazul în care o întreprindere nu a realizat activități economice în cursul exercițiului financiar anterior acestei decizii, cifra de afaceri din această perioadă nu oferă nicio indicație cu privire la importanța acestei întreprinderi și, în consecință, nu ar putea servi drept bază pentru stabilirea amenzii.

14 Britannia subliniază că datele care figurează în conturile sale auditate aferente exercițiului financiar anterior adoptării deciziei în litigiu reflectă situația sa

financiară la data la care i-a fost aplicată amenda, și anume o cifră de afaceri egală cu zero. În consecință, pentru stabilirea cuantumului acesteia, Comisia nu ar putea să rețină un exercițiu în cursul căruia această societate a avut o activitate economică mai importantă.

15 Comisia susține că, în conformitate cu obiectivul urmărit prin articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, premisa raționamentului Tribunalului o constituie aprecierea potrivit căreia plafonul privind cifra de afaceri este aplicabil doar dacă întreprinderea a realizat o astfel de cifră de afaceri în cursul exercițiului financiar anterior deciziei prin care se finalizează procedura administrativă.

16 În opinia Comisiei, Tribunalul a hotărât în mod întemeiat că plafonul menționat nu era aplicabil, având în vedere că nu exista o cifră de afaceri pentru acest din urmă exercițiu financiar, și că, în măsura în care plafonul de 10 % are ca scop reflectarea capacității financiare a întreprinderii vizate, acesta se aplică atunci când există o cifră de afaceri cu care poate fi relaționat.

17 Comisia precizează că existența unei cifre de afaceri este condiția prealabilă a aplicării plafonului de 10 %. În absența unei astfel de cifre în cursul exercițiului financiar anterior adoptării deciziei finale, ar fi necesar să se identifice alți indicatori pentru a evalua cuantumul amenzii care urmează să fie aplicată.

18 Comisia adaugă că aprecierile Tribunalului privind întrebarea dacă o cifră de afaceri egală cu zero reprezintă o indicație valabilă a situației economice a societății Britannia se referă la un element de fapt care nu ar putea fi reanalizat în cadrul unui recurs.

Aprecierea Curții

19 În primul său motiv, recurenta susține ca Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în ceea ce privește interpretarea noțiunii „exercițiu financiar precedent" prevăzută la articolul 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17.

20 Astfel, dezbaterea părților în fața Curții se referă la întrebarea în ce mod trebuie să procedeze Comisia la stabilirea noțiunii „exercițiu financiar precedent" în cazurile în care au intervenit schimbări substanțiale cu privire la situația economică a întreprinderii vizate între perioada în care a fost săvârșită încălcarea și data adoptării deciziei Comisiei prin care s-a aplicat amenda.

21 Cu privire la noțiunea respectivă, trebuie subliniat că, potrivit unei jurisprudențe constante, pentru interpretarea unei dispoziții de drept comunitar, trebuie să se țină cont nu doar de termenii acesteia, ci, în egală măsură, de contextul său și de obiectivele urmărite prin reglementarea din care face parte această dispoziție (a se vedea hotărârea din 7 iunie 2005, VEMW și alții, C-17/03, Rec., p. I-4983, punctul 41, și hotărârea din 1 martie 2007, Jan De Nul, C-391/05, Rep., p. I-1793, punctul 20).

22 În această privință, trebuie reamintit că articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 are drept obiect să acorde Comisiei competența de a aplica amenzi pentru a-i permite să își îndeplinească misiunea de supraveghere care îi este atribuită de către dreptul comunitar (a se vedea hotărârea din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, Rec., p. 1825, punctul 105). Această misiune cuprinde în special sarcinile de a reprima comportamente ilicite, precum și de a preveni repetarea acestora (a se vedea hotărârea din 15 iulie 1970, ACF Chemiefarma/Comisia, 41/69, Rec., p. 661, punctul 173).

23 Trebuie adăugat că, în conformitate cu articolul 15 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 17, Comisia trebuie să ia în considerare gravitatea și durata încălcării respective.

24 Având în vedere aceste elemente, Curtea a precizat că plafonul privind cifra de afaceri prevăzut la articolul 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17 are drept scop să evite ca amenzile aplicate de către Comisie să fie disproporționate în raport cu importanța întreprinderii vizate (hotărârea Musique Diffusion française și alții/Comisia, citată anterior, punctul 119).

25 Din considerațiile de mai sus rezultă că, pentru stabilirea noțiunii „exercițiu financiar precedent", Comisia trebuie să aprecieze, în fiecare caz și ținând cont de context, precum și de obiectivele urmărite prin regimul de sancțiuni instituit prin Regulamentul nr. 17, impactul asupra întreprinderii vizate, ținând cont în special de o cifră de afaceri care reflectă situația economică reală a acesteia în perioada în care a fost săvârșită încălcarea.

26 Luând în considerare un asemenea cadru juridic, la punctele 38 și 48 din hotărârea atacată, Tribunalul a apreciat că, pentru calculul plafonului amenzii, se presupune nu doar cunoașterea de către Comisie a cifrei de afaceri pentru ultimul exercițiu financiar anterior adoptării deciziei sale, dar și că aceste date corespund unui exercițiu complet de activitate economică normală într-o perioadă de 12 luni.

27 În plus, la punctele 39 și 49 din hotărârea atacată, Tribunalul a amintit un anumit număr de situații specifice în vederea evidențierii faptului că, în scopul aplicării articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, Comisia trebuie să fie în măsură să utilizeze cifra de afaceri realizată în cursul unui exercițiu complet de activități normale.

28 Într-adevăr, dacă ar fi reținute, argumentele recurentei ar conduce la o interpretare a articolului 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17 potrivit căreia, în cazul în care nu a fost realizată nicio cifră de afaceri în cursul exercițiului financiar anterior adoptării deciziei Comisiei, aceasta din urmă ar fi obligată să aplice doar prima parte din paragraful menționat, având în vedere că plafonul menționat în a doua parte din același paragraf nu ar putea fi relaționat cu o cifră de afaceri.

29 Or, o asemenea interpretare încalcă nu numai sfera de aplicare a competențelor care revin Comisiei în temeiul articolului 15 alineatul (2) menționat, ci și, în egală măsură, faptul că, în anumite situații, cifra de afaceri a exercițiului financiar anterior adoptării deciziei Comisiei nu oferă nicio indicație utilă asupra situației economice reale a întreprinderii vizate și asupra nivelului adecvat al amenzii care urmează să fie aplicată acesteia din urmă.

30 În consecință, în cazul în care, precum în această cauză, întreprinderea vizată nu a realizat nicio cifră de afaceri în cursul exercițiului financiar anterior adoptării deciziei Comisiei, aceasta din urmă este autorizată să se refere la un alt exercițiu financiar pentru a fi în măsură să evalueze corect resursele financiare ale acestei întreprinderi și să se asigure că amenda are un caracter disuasiv suficient.

31 Trebuie adăugat, astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 74 din concluzii și astfel cum a hotărât în mod întemeiat Tribunalul la punctul 40 din hotărârea atacată, că stabilirea plafonului amenzii nu reprezintă o simplă chestiune de alegere între cele două posibilități prevăzute la articolul 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17, și anume între o amendă maximă de un milion de euro și un plafon stabilit prin referire la cifra de afaceri a întreprinderii vizate.

32 În consecință, Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept hotărând că, în aplicarea articolului 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17, Comisia se putea referi la ultimul exercițiu financiar complet anterior adoptării deciziei în litigiu, și anume la exercițiul încheiat la 30 iunie 1996.

33 În consecință, primul motiv invocat de Britannia în susținerea recursului său trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament

34 Acest motiv include două aspecte.

Cu privire la primul aspect al celui de al doilea motiv

— Argumentele părților

35 În primul aspect al celui de al doilea motiv, Britannia susține că, prin respingerea acțiunii, Tribunalul a încălcat principiul egalității de tratament, în timp ce, în decizia în litigiu, plafonul de 10 % este aplicat ultimului exercițiu financiar în cursul căruia Comisia a considerat această societate ca având o „activitate economică normală" și că, în cazul altor întreprinderi care au participat la înțelegere, a fost luat în considerare exercițiul financiar anterior adoptării acestei decizii.

36 Britannia susține că aplicarea plafonului privind cifra de afaceri la un exercițiu financiar diferit de cel anterior deciziei în litigiu nu ia în considerare situația sa financiară la data adoptării acestei decizii. Or, în vederea garantării respectării principiului egalității de tratament, Comisia ar fi trebuit să aplice, pentru toate întreprinderile vizate, plafonul prevăzut la articolul 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17 la exercițiul financiar anterior adoptării deciziei menționate.

37 Britannia apreciază că, în mod contrar aprecierilor Tribunalului, cifra sa de afaceri egală cu zero în cursul exercițiului financiar menționat reflectă exact situația sa economică pentru perioada în cursul căreia a fost săvârșită încălcarea.

38 Comisia subliniază că Tribunalul a considerat că recurenta se afla într-o situație diferită de cea a celorlalte două întreprinderi care au participat la înțelegere, având în vedere că plafonul de 10 % prevăzut la articolul 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17 era aplicabil acestor întreprinderi. Într-adevăr, aceste din urmă întreprinderi ar fi realizat o cifră de afaceri în cursul exercițiului financiar anterior adoptării deciziei în litigiu, aspect care reprezenta un indiciu sigur cu privire la situația lor economică.

39 Comisia subliniază că recurenta nu pretinde că era în aceeași situație precum întreprinderile menționate, ci doar că cifra sa de afaceri egală cu zero în cursul exercițiului financiar menționat reflecta în mod precis situația sa economică la momentul respectiv. Or, asemenea argumente ar repune în discuție o constatare de fapt a Tribunalului.

— Aprecierea Curții

40 Potrivit unei jurisprudențe constante, rezultă că principiul egalității de tratament este încălcat doar atunci când situații comparabile sunt tratate în mod diferit sau când situații diferite sunt tratate în mod identic, cu excepția cazului când un asemenea tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA, C-344/04, Rec., p. I-403, punctul 95).

41 În ceea ce privește prezenta cauză, trebuie reamintit că, la momentul adoptării de către Comisie a deciziei în litigiu, cele două întreprinderi vizate prin argumentele societății Britannia exercitau încă o activitate economică pe piața care a făcut obiectul înțelegerii. În consecință, cifra lor de afaceri în cursul exercițiului financiar anterior adoptării acesteia permitea Comisiei evaluarea resurselor financiare ale acestor întreprinderi și evaluarea situației lor economice.

42 Pe de altă parte, o asemenea apreciere nu era posibilă în ceea ce privește societatea Britannia. Într-adevăr, este cert că la data adoptării deciziei în litigiu aceasta din urmă se afla într-o situație complet diferită de cea a celorlalte două întreprinderi care participaseră la înțelegere.

43 În aceste condiții, Tribunalul a hotărât în mod întemeiat, la punctele 61-63 din hotărârea atacată, că, în mod corect, recurentei i s-a aplicat de către Comisie un tratament diferit față de cel rezervat întreprinderilor menționate, având în vedere că acestea din urmă erau mereu active și că cifra lor de afaceri realizată în cursul exercițiului financiar anterior adoptării deciziei în litigiu era un indiciu sigur al situației lor economice.

44 Trebuie adăugat că, în cadrul calculului amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, un tratament diferențiat între întreprinderile vizate este inerent în cadrul exercitării competențelor care revin Comisiei în temeiul acestei dispoziții. Într-adevăr, în cadrul competenței sale de apreciere, Comisia are obligația să individualizeze sancțiunea în funcție de comportamentele și de caracteristicile proprii întreprinderilor vizate în vederea garantării, în fiecare caz în speță, a deplinei eficacități a regulilor comunitare de concurență (a se vedea în acest sens hotărârea din 29 iunie 2006, SGL Carbon/Comisie, C-308/04 P, Rec., p. I-5977, punctul 46 și jurisprudența citată).

45 În consecință, primul aspect al celui de al doilea motiv nu poate fi admis.

Cu privire la al doilea aspect al celui de al doilea motiv

— Argumentele părților

46 În al doilea aspect al celui de al doilea motiv, Britannia susține că Tribunalul a încălcat principiul egalității de tratament prin respingerea acțiunii, deși decizia în litigiu, în măsura în care stabilește exercițiul financiar căruia îi este aplicabil plafonul de 10 %, nu este conformă practicii administrative anterioare în cauze comparabile.

47 Britannia susține că, în opinia Tribunalului, Comisia era îndreptățită să se îndepărteze de la practica sa anterioară în materie, având în vedere că situația acestei întreprinderi nu era comparabilă cu cea din alte cauze în care au fost aplicate amenzi întreprinderilor vizate.

48 În susținerea acestui al doilea aspect al motivului, Britannia se referă la trei tipuri de situații.

49 În primul rând, aceasta apreciază că situația sa era comparabilă cu unele cauze în care o întreprindere implicată într-o înțelegere își transferase activitățile unei alte entități comerciale, continuând totuși să existe.

50 În al doilea rând, Britannia consideră că a fost tratată în mod discriminatoriu în raport cu alte întreprinderi care au înregistrat o scădere a cifrei lor de afaceri.

51 În al treilea rând, Britannia susține că nu a fost tratată în același mod precum o întreprindere care a făcut obiectul Deciziei 1999/271/CE a Comisiei din 9 decembrie 1998 referitoare la o procedură de aplicare a articolului [81] din Tratatul CE (IV/34.446 – Transbordoare grecești) (JO 1999, L 109, p. 24).

52 Cu privire la acest din urmă punct, Britannia subliniază că întreprinderea menționată se retrăsese de pe piață anterior adoptării deciziei Comisiei. În măsura în care cifra de afaceri a acestei întreprinderi pentru exercițiul financiar precedent nu era disponibilă, Comisia ar fi invocat prima parte a articolului 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17 pentru a-i aplica o amendă de un milion de euro. În consecință, Britannia nu ar trebui să se afle într-o situație mai puțin avantajoasă decât cea a acestei întreprinderi.

53 Comisia consideră că întrebarea dacă situația recurentei era comparabilă sau nu cu cea a altor întreprinderi care au făcut obiectul unor decizii anterioare reprezintă o chestiune de fapt care a fost soluționată de Tribunal în hotărârea atacată și care, în consecință, nu ar putea fi reanalizată de Curte în cadrul recursului.

54 Cu privire la primul argument întemeiat pe un transfer de activități, Comisia subliniază că Tribunalul a hotărât că recurenta nu se afla într-o situație comparabilă cu cea a altor întreprinderi vizate prin decizii anterioare, deoarece, spre deosebire de aceste întreprinderi, Britannia nu realizase nicio cifră de afaceri în cursul exercițiului financiar anterior adoptării deciziei în litigiu.

55 Cu privire la cel de al doilea argument, potrivit căruia Britannia nu ar fi fost tratată în același mod precum alte întreprinderi care au înregistrat o scădere a cifrei lor de afaceri, Comisia subliniază că acesta nu a fost niciodată invocat de recurentă în cursul procedurii în fața Tribunalului.

56 În sfârșit, cu privire la al treilea argument, întemeiat pe Decizia 1999/271, Comisia amintește că acesta a fost respins de Tribunal. Într-adevăr, practica decizională anterioară a Comisiei nu ar putea fi folosită drept cadru juridic pentru stabilirea amenzilor în materie de concurență, având în vedere că acesta ar fi definit numai la articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17. În consecință, o interpretare a acestei dispoziții într-o cauză anterioară în beneficiul unei întreprinderi specifice nu ar putea constitui un element juridic de natură să stabilească o obligație de a acorda același tratament unei alte întreprinderi într-o cauză ulterioară.

— Aprecierea Curții

57 Trebuie amintit, astfel cum s-a precizat la punctul 44 din prezenta hotărâre, că, pentru calculul amenzilor aplicate întreprinderilor care au participat la o înțelegere, aplicarea unui tratament diferit acestor întreprinderi este inerentă competenței de apreciere de care dispune Comisia în materie.

58 Cu privire la primele două argumente invocate de Britannia, potrivit cărora Comisia s-ar fi îndepărtat de o practică administrativă anterioară, trebuie subliniat că, la punctul 61 din hotărârea atacată, Tribunalul a hotărât că recurenta nu se afla într-o situație comparabilă cu cea a întreprinderilor vizate prin deciziile anterioare ale Comisiei, deoarece aceasta nu realizase nicio cifră de afaceri în cursul exercițiului financiar anterior adoptării deciziei atacate.

59 În aceste condiții, la punctul 61 menționat, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat că aplicarea de către Comisie a unui tratament diferit societății Britannia față de cel rezervat întreprinderilor menționate era corectă.

60 Cu privire la argumentele recurentei întemeiate pe Decizia 1999/271, trebuie constatat în egală măsură că, deși situația întreprinderii vizate în această decizie este apropiată de situația Britannia, rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții, care a fost amintită la punctele 201 și 205 din hotărârea din 21 septembrie 2006, JCB Service/Comisia (C-167/04 P, Rec., p. I-8935), că o practică decizională a Comisiei nu ar putea servi drept cadru juridic cu privire la amenzile în materie de concurență și că deciziile referitoare la alte cauze nu prezintă decât un caracter indicativ în ceea ce privește existența unei eventuale discriminări, având în vedere că este puțin verosimil ca împrejurările proprii acestora, precum piețele, produsele, întreprinderile și perioadele avute în vedere, să fie identice.

61 Trebuie adăugat că întreprinderile implicate într-o procedură administrativă care poate avea drept consecință aplicarea unei amenzi pentru încălcarea regulilor de concurență nu ar putea dobândi o încredere legitimă cu privire la nedepășirea de către Comisie a nivelului amenzilor practicat anterior, nici cu privire la o metodă de calcul al acestora din urmă. Curtea a precizat în special în această privință că întreprinderile menționate trebuie să țină cont de posibilitatea ca, în orice moment, Comisia să decidă majorarea nivelului cuantumului amenzilor în raport cu cel aplicat în trecut (a se vedea hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctele 228 și 229).

62 Având în vedere ansamblul elementelor de mai sus, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept hotărând că, la stabilirea exercițiului financiar căruia îi este aplicabil plafonul de 10 %, Comisia nu a încălcat principiul egalității de tratament.

63 În consecință, al doilea aspect al motivului nu poate fi admis.

64 Prin urmare, al doilea motiv invocat de Britannia în susținerea recursului trebuie să fie respins în ansamblul său.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului securității juridice

65 Al treilea motiv invocat de Britannia în susținerea recursului său prezintă de asemenea două aspecte.

Cu privire la primul aspect al celui de al treilea motiv

— Argumentele părților

66 În primul aspect al celui de al treilea motiv, Britannia susține că, prin respingerea acțiunii, Tribunalul a încălcat principiul securității juridice, în timp ce, în decizia în litigiu, Comisia a luat în considerare un exercițiu financiar, altul decât cel anterior adoptării acestei decizii, pentru a stabili plafonul privind cifra de afaceri prevăzut la articolul 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17.

67 Mai precis, Britannia susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept hotărând că îndepărtarea Comisiei de la formularea articolului 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17 și reținerea unui exercițiu financiar, altul decât cel anterior adoptării deciziei în litigiu, nu ar fi constituit o încălcare a principiului securității juridice.

68 Britannia susține că nu era previzibilă intenția Comisiei de a se referi la un an diferit față de exercițiul financiar menționat. Cu privire la acest punct, abordarea Tribunalului ar produce o incertitudine juridică importantă, având în vedere că ar fi imposibil pentru întreprinderile vizate de o investigație a Comisiei să stabilească anul de referință pertinent pentru stabilirea plafonului amenzii.

69 Britannia adaugă că singurul mod de a garanta o practică administrativă coerentă și previzibilă constă în aplicarea plafonului prevăzut la articolul 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17 la exercițiul financiar anterior adoptării deciziei

Comisiei în toate împrejurările, chiar dacă o asemenea interpretare are drept consecință aplicarea plafonului prevăzut prin această dispoziție la o cifră de afaceri egală cu zero.

70 Comisia apreciază că propria interpretare a articolului 15 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 17 era previzibilă, având în vedere că plafonul stabilit în această dispoziție se aplică cifrei de afaceri realizate în cursul exercițiului financiar anterior deciziei prin care s-a finalizat procedura administrativă și că recurenta nu realizase nicio cifră de afaceri în cursul acestui exercițiu.

71 Comisia susține că noțiunea de previzibilitate a amenzilor înseamnă că întreprinderile trebuie să fie în măsură să evalueze consecințele actelor lor înainte de a le executa. În cauză, atunci când recurenta a decis să săvârșească încălcarea, cifra sa de afaceri nu era foarte diferită de cea utilizată pentru calcularea plafonului de 10 %, și anume 55,7 milioane de euro pentru exercițiul care se încheia la sfârșitul lunii iunie a anului 1996.

72 Comisia concluzionează că, în cursul perioadei în care a fost săvârșită încălcarea care i se impută, Britannia putea să presupună că, în cazul în care era descoperită și sancționată imediat, ar trebui să plătească o amendă de aproximativ 5,5 milioane de euro.

— Aprecierea Curții

73 Trebuie constatat că, prin argumentele sale, în esență, Britannia reformulează ansamblul argumentelor prezentate deja în susținerea primului motiv invocat în susținerea acestui recurs, întemeiat pe o încălcare a articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17.

74 Prin urmare, în măsura în care rezultă de la punctul 32 din prezenta hotărâre că acest prim motiv nu este întemeiat, argumentele prezentate de recurentă în susținerea primului aspect al celui de al treilea motiv nu sunt nici ele întemeiate.

75 În consecință, primul aspect al celui de al treilea motiv nu poate fi admis.

Cu privire la al doilea aspect al celui de al treilea motiv

— Argumentele părților

76 În al doilea aspect al celui de al treilea motiv, Britannia susține că, prin respingerea acțiunii, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, în timp ce decizia în litigiu încalcă drepturi fundamentale. Într-adevăr, în domeniul sancțiunilor de natură penală, securitatea juridică ar fi un drept fundamental prevăzut la articolul 7 alineatul (1) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma, la 4 noiembrie 1950, precum și la articolul 49 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la Nisa, la 7 decembrie 2000 (JO C 364, p. 1).

77 Comisia susține că acest aspect al celui de al treilea motiv este nou, din moment ce nu a fost prezentat în fața Tribunalului.

78 Comisia adaugă că, întrucât cifra de afaceri a Britannia în perioada în care a fost săvârșită încălcarea, și anume între anii 1994 și 1997, era de aproximativ 55 de milioane de euro, această întreprindere se putea aștepta la o amendă maximă de 5,5

milioane de euro, dacă înțelegerea era descoperită. Întrucât Britannia nu era în măsură să cunoască cifra sa de afaceri pentru exercițiul financiar anterior adoptării deciziei în litigiu, aceasta nu ar putea pretinde că se aștepta la o amendă având un cuantum exact.

— Aprecierea Curții

79 Trebuie reamintit că principiul securității juridice impune ca regulile de drept comunitar să fie clare și precise, astfel încât persoanele interesate să se poată orienta în situații și cu privire la raporturi juridice care sunt guvernate de ordinea juridică comunitară (a se vedea hotărârea din 15 februarie 1996, Duff și alții, C-63/93, Rec., p. I-569, punctul 20).

80 În ceea ce privește regulile comunitare de concurență, la punctul 70 din hotărârea atacată, Tribunalul a amintit că dispozițiile care guvernează punerea în aplicare a acestor reguli, în special Regulamentul nr. 17 și liniile directoare, permit întreprinderilor să prevadă cu certitudine consecințele financiare susceptibile să decurgă din încălcarea regulilor menționate.

81 În consecință, la punctul 73 din hotărârea atacată, Tribunalul a hotărât în mod întemeiat că principiul securității juridice nu putea să ofere recurentei garanția că încetarea activităților sale comerciale în sectorul zincului ar avea drept consecință faptul că aceasta ar putea evita aplicarea unei amenzi pentru încălcarea săvârșită. Într-adevăr, Britannia era perfect în măsură să prevadă că i se va aplica o amendă, în măsura în care încălcarea regulilor de concurență pe care o săvârșise era clară, și că această amendă ar fi stabilită nu doar în funcție de gravitatea și de durata încălcării, ci și, în egală măsură, în funcție de împrejurările proprii întreprinderii menționate.

82 Britannia nu invocă nici un argument, nici vreun alt element de natură să stabilească faptul că aprecierea Tribunalului de la punctul 73 din hotărârea atacată conține o eroare de drept.

83 În plus, cu privire la competența de apreciere de care dispune Comisia în materie, o întreprindere care a participat la o înțelegere nu ar putea ști cu certitudine cuantumul amenzii susceptibile de a-i fi aplicată de către Comisie în cadrul aplicării dispozițiilor Regulamentului nr. 17.

84 În aceste condiții, faptul că Britannia nu era în măsură să cunoască anticipat anul de referință pertinent pentru stabilirea plafonului amenzii nu constituie prin el însuși o încălcare a principiului securității juridice.

85 Prin urmare, al doilea aspect al celui de al treilea motiv nu poate fi admis.

86 În consecință, al treilea motiv invocat de către Britannia în susținerea recursului său trebuie să fie respins.

87 Din considerațiile anterioare rezultă că recursul trebuie să fie respins în ansamblul său.

Cu privire la cheltuielile de judecată

88 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Britannia la plata cheltuielilor de judecată, iar Britannia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Britannia Alloys & Chemicals Ltd la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături